

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kukkasniemi, N. & Wickman-Viitala, T. (2023) Kartonkikuppien lajittelutempaus 'tuuppasi' lajittelemaan. TAMK-blogi, 15.5.2023.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/kartonkikuppien-lajittelutempaus-tuuppasi-lajittelemaan/>

Kartonkikuppien lajittelutempaus 'tuuppasi' lajittelemaan

15.5.2023 — Arja Hautala

RUOKO-hankkeessa tehtiin kartonkikuppien lajittelutempaus, joka aloitettiin Tampereen ammattikorkeakoulun TAMK-konferenssipäivänä helmikuussa 2023. Lajitteluastiat sijoitettiin eri puolille pääkampusta. Seitsemän viikon kokeilujakson jälkeen voimme todeta, että kokeilu lisäsi kartonkikuppien oikein lajittelua, mutta lajitteluasioissa on kuitenkin vielä monilla opittavaa.

Lajittelun helppous ja nopeus

Helppous ja nopeus on liitetty RUOKO-hankkeessa kuluttajien toimesta yhdeksi tärkeäksi tekijäksi oikeaan lajitteluun. Kuluttajat myös kaipaavat ohjeistusta, jos ei olla varmoja mihin jakeeseen take away -kuppi kuuluu, laitetaan sekajätteeseen tai ensimmäiseen roskista muistuttavaan astiaan.

Kokeilussa lisäsimme lajittelupisteiden määrää ja saavutettavuutta ohjeistusta lisäämällä. Kuppitelineet saivatkin monet lajittelemaan kartonkikupit oikein ja lajittelukäytöksessä tapahtui muutosta. Muutoksesta kertoo se, että kertakäyttökuppeja oli alkutilannetta vähemmän väärissä jakeissa. Lajittelua hidastavista tekijöistä tunnistettiin esimerkiksi tilanne, jossa kampukselle tullaan muualta ostetun take away -kahvin kanssa, jolloin kupin tai kannen materiaalia saattaa olla hankala tunnistaa, tällöin peräänkuulutettu helppous katoaa.

Kuluttajan lajitteluvalintojen tukeminen

Havaintojen ja saadun palautteen perusteella voitaisiin pohtia, miten kartonkikuppiteline informoisi ja opastaisi kuluttajaa vieläkin selvemmin, esimerkiksi kannen erottaminen kupista ei ollutkaan kaikille itsestään selvää. Nestejämillä tulisi olla vieressä keräilyastia tai vesipiste. Vaikka nesteitä ei ollut kupeissa jäljellä paljoakaan, se saattoi estää kannen pois ottamisen.

Saana Raatikainen tila- ja kiinteistöpalveluista kommentoi kokeilua hankkeen puitteissa onnistuneeksi, mutta mutkaton kokeilu ei ollut:

Kiinteistön käyttäjät löysivät kahvimukien lajittelupisteen ja käyttivätkin sitä. Osalle käyttäjistä ohjeet olivat riittävät, mutta osa jätti lajittelupisteeseen kahvia sisältävän mukin tai jätti kannen irrottamatta.

Lajittelutottumuksia on haasteellista muuttaa, mutta edellä mainituilla keinoilla voitaisiin saavuttaa parempia tuloksia. Toisaalta on selvää, että on kyse myös meidän jokaisen viitseliäisyydestä.

Erästä RUOKO-hankkeen toimintaan osallistunutta asiantuntijaa lainataksemme:

Aina on sellaisia ryhmiä, jotka eivät välitä. Esimerkiksi ajetaan autolla ilman turvavyötä, mieluummin istutaan sen turvavyön päällä kuin laitetaan se kiinni.

Tätä voimme kaikki miettiä omalta osaltamme, kuinkas sen viitseliäisyyden kanssa? Mutta joka tapauksessa hienoa on se, että olemme menossa oikeaan suuntaan!

Lajittelutempaus antoi viitteitä siihen, että esimerkiksi erilaisten isojen opiskelijatapahtumien yhteydessä kuppitelineiden käyttö voisi olla mielekäästä, muun muassa siksi, että telineen painatuksia pystyy personoimaan tilanteen ja tapahtuman mukaan. Tällaiset pienet lajitteluun kannustavat 'tuuppausteemaiset' kampanjat ovat omiaan tukemaan meitä kuluttajia askel askeleelta henkilökohtaisiin pieniin valintoihin pakkausten oikeaan lajitteluun liittyen.

Vaikka kuppitelineet nyt poistuivat TAMK:n käytäviltä, osaathan jatkossa lajitella kartonkikuppisi oikein: kierrätäthän tyhjän kartonkikuppisi tai muun kartonkipakkauksen **isoon vihreään lajitteluastiaan, jossa lukee KARTONKI**. Se sijaitsee paperinkeräysastioiden kanssa samassa rivissä.

RUOKO-hanke pyrkii laajalla yritysyritysoylyllä kehittämään take away -ruokapakkauksille ympäristöystävällisiä pakkausmateriaaleja ja uusia kierrätysratkaisuja. Hankkeen toimintajakso on 1.3.2021–31.8.2023. Hankkeen rahoittaja on Pirkanmaan liitto.

Hankkeen verkkosivut: <https://projects.tuni.fi/ruoko/>

Kirjoittajat:

Nina Kukkasniemi, lehtori, Rakennettu ympäristö ja biotalous, TAMK
Tiina Wickman-Viitala, lehtori, Liiketalous ja media, TAMK

Aiemman aiheeseen liittyvän TAMK-blogissa julkaistun jutun pääset lukemaan täältä:

<https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/tuleeko-juotua-kahvia-tai-teeta-kertakayttokupeista/>

Kuva: Tiina Wickman-Viitala